

PHÒNG GD&ĐT
CỤM TRUNG HỌC CƠ SỞ

Đề chính thức

ĐỀ GIAO LƯU HỌC SINH GIỎI LỚP 6,7,8
NĂM HỌC 2022 – 2023

Môn: Ngữ văn 7

Thời gian: 150 phút (không kể thời gian giao đề)

Ngày giao lưu: 22/03/2023

(Đề gồm: 02 trang)

PHẦN I: ĐỌC - HIỂU (12.0 điểm)

Đọc kĩ bài thơ sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

ĐI DỌC LỜI RU

À ơi... đi suốt cuộc đời,
Vẫn nghiêng cánh võng những lời mẹ ru.
Câu ca từ thuở ngày xưa,
Hắt hiu những nẻo nắng mưa cuộc đời.
Chông chênh hạnh phúc xa vời,
Lắt lay số phận những lời đắng cay.
Mẹ gom cả thế gian này,
Tình yêu hạnh phúc trao tay con cầm.
Nẻo xưa nước mắt âm thầm,
Đường gần trái ngọt con cầm trên tay.
À ơi...

Bóng cả mây bay
Lời ru đi dọc tháng ngày trong con...

(Chu Thị Thơm)

Câu 1. (0,5 điểm) Bài thơ viết theo thể thơ gì?

A. Lục bát

B. Lục bát biến thể

C. Sáu chữ

D. Tám chữ

Câu 2. (0,5 điểm) Xác định phương thức biểu đạt chính của bài thơ trên?

A. Tự sự

B. Miêu tả

C. Biểu cảm

D. Nghị luận

Câu 3. (0,5 điểm) Nhân vật trữ tình trong bài thơ là?

A. Người mẹ

B. Bóng cả, mây bay

C. Lời ru

D. Người con

Câu 4. (0,5 điểm) Từ "tay" trong câu "Tình yêu hạnh phúc trao tay con cầm" là nghĩa gốc hay nghĩa chuyển?

A. Nghĩa gốc

B. Nghĩa chuyển

Câu 5. (1.0 điểm) Bài thơ có giọng điệu như thế nào?

A. Thiết tha, ưu phiền, thành kính

B. Sôi nổi, dí dỏm, thiết tha

C. Thiết tha, yêu thương, thương cảm

D. Yêu thương, hồ hởi

Câu 6. (1.0 điểm) : Căn cứ vào nội dung bài thơ, em hãy lựa chọn Đ (đúng), S (sai) điền vào ô trống sau mỗi câu sau cho phù hợp.

A. Bài thơ mượn hình ảnh lời ru để nói về tình mẹ tha thiết, thiêng liêng, bất tử. ☐

B. Bài thơ bộc lộ nỗi buồn của người con khi phải rời xa mẹ. ☐

C. Bài thơ gợi những niềm rung động sâu xa trong lòng người đọc về tình mẫu tử. ☐

D. Bài thơ sử dụng hình ảnh lời ru để bộc lộ tấm lòng hiếu thảo của người con đối với mẹ. ☐

Câu 7. (1.0 điểm) Hai từ “nước mắt”, “trái ngọt” được dùng trong bài thơ tượng trưng cho điều gì?

- A. Tượng trưng cho những hạnh phúc, thành công và những cay đắng, vất vả, khổ cực.
- B. Gọi lên những cay đắng, vất vả, khổ cực.
- C. Tượng trưng cho những hạnh phúc, thành công.
- D. Tượng trưng cho những bấp bênh trên con đường kiếm tìm hạnh phúc.

Câu 8. (1.0 điểm) Lựa chọn từ ngữ điền vào chỗ trống cuối mỗi dòng sau cho phù hợp:

- A. Người bày tỏ cảm xúc, suy nghĩ trong bài thơ trên là
- B. Đối tượng trữ tình trong bài thơ là

Câu 9. (2.0 điểm) Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp tu từ trong đoạn thơ sau:

*Mẹ gom cả thế gian này,
Tình yêu hạnh phúc trao tay con cầm.
Nẻo xưa nước mắt âm thầm,
Đường gần trái ngọt con cầm trên tay.*

Câu 10. (4.0 điểm) Em hãy viết đoạn văn ngắn nêu cảm nhận của em về thông điệp từ bài thơ trên.

PHẦN II: VIẾT VĂN(8.0 điểm)

Nhà văn Nguyễn Minh Châu cho rằng: “Nhà văn phải là người đi tìm những hạt ngọc ẩn giấu trong bề sâu tâm hồn của con người”.

Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Phân tích nhân vật “tôi” trong câu chuyện dưới đây để làm rõ ý kiến trên.

Người ăn xin

Lúc ấy, tôi đang đi trên phố. Một người ăn xin già lom khom đứng ngay trước mặt tôi.

Đôi mắt ông lão đỏ đơ và giàn giụa nước mắt. Đôi môi tái nhợt, áo quần tả tơi thảm hại... Chao ôi! Cảnh nghèo đói đã gặm nát con người đau khổ kia thành xấu xí biết nhường nào!

Ông già chìa trước mặt tôi bàn tay sưng húp, bẩn thỉu. Ông rên rĩ cầu xin cứu giúp.

Tôi lục tìm hết túi nọ túi kia, không có tiền, không có đồng hồ, không có cả một chiếc khăn tay. Trên người tôi chẳng có tài sản gì.

Người ăn xin vẫn đợi tôi. Tay vẫn chìa ra, run lẩy bẩy.

Tôi chẳng biết làm cách nào. Tôi nắm chặt lấy bàn tay run rẩy kia:

- Ông đừng giận cháu, cháu không có gì để cho ông cả.

Người ăn xin nhìn tôi chằm chằm bằng đôi mắt ướt đầm. Đôi môi tái nhợt nở nụ cười và tay ông cũng xiết lấy tay tôi:

- Cháu ơi, cảm ơn cháu! Như vậy là cháu đã cho lão rồi - Ông lão nói bằng giọng khản đặc.

Khi ấy, tôi chợt hiểu rằng: cả tôi nữa, tôi cũng vừa nhận được chút gì của ông lão.

(Theo Tuốc-ghê-nhép)

----- Hết -----

Họ và tên học sinh:..... ; Số báo danh:

Cán bộ coi giao lưu học sinh giỏi không giải thích gì thêm

HƯỚNG DẪN CHẤM GIAO LƯU HỌC SINH GIỎI LỚP 6,7, 8
NĂM HỌC 2022 – 2023
Môn: Ngữ văn 7

	Câu	Nội dung	Điểm
		ĐỌC- HIỂU	12,0
PHẦN I	1	A	0,5
	2	C	0,5
	3	D	0,5
	4	B	0,5
	5	C	1.0
	6	- Đúng (Đ): A, C, D - Sai (S): B	1.0
	7	A	1.0
	8	- người con - lời ru và người mẹ	1.0
	9	- Biện pháp tu từ: ẩn dụ: nước mắt, trái ngọt - Tác dụng: +Làm tăng sức gợi hình, gợi cảm cho sự diễn đạt, để tăng sức hấp dẫn, lôi cuốn và ấn tượng với người đọc. + “Nước mắt” gợi lên những cay đắng, vất vả, khổ cực. “ trái ngọt” tượng trưng cho những hạnh phúc, thành công. Từ đó, Giúp người đọc hình dung rõ hơn về những nỗi nhọc nhằn, cay đắng của cuộc đời mẹ; về những gian truân, bấp bênh trên con đường kiếm tìm hạnh phúc được vọng lên từ lời ru của mẹ. + Qua đó thể hiện lòng thương xót, biết ơn mẹ.	2.0
	10	Thông điệp có ý nghĩa nhất đối với em đó là tình yêu thương to lớn, sự vất vả, hi sinh của mẹ dành cho những đứa con của mình . Tình yêu thương được thể hiện qua những lời ru đã đem đến cho đứa con biết bao những tình yêu thương, sự nâng đỡ và giá trị tốt đẹp đến cuộc đời của con. Từ đó nhắc nhở mọi người phải biết quý trọng , báo hiếu với đấng sinh thành.	2.0
PHẦN VIẾT (8,0 điểm)	a. <i>Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận</i> b. <i>Xác định đúng vấn đề nghị luận:</i> thiên chức “đi tìm những hạt ngọc ẩn giấu trong bề sâu tâm hồn của con người” của nhà văn thể hiện sâu sắc qua truyện ngắn “ Người ăn xin”.		0.25

<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; Vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp nhuần nhuyễn các lí lẽ, dẫn chứng.</i>		
1. Mở bài: - Dẫn dắt, trích ý kiến của Nguyễn Minh Châu. - Nêu vấn đề: thiên chức “ <i>đi tìm những hạt ngọc ẩn giấu trong bề sâu tâm hồn của con người</i> ” của người cầm bút đã được nhà văn nga Ivan Turgenev thể hiện sâu sắc qua mẫu truyện ngắn “ Người ăn xin ” với việc khắc họa nhân vật “tôi” - một cậu bé có tấm lòng cao đẹp.		1.0
2. Thân bài:		
<i>Giải thích ý kiến nhận định.</i>		1.0
- Nhà văn là người sáng tác ra các tác phẩm văn học. - “ <i>gắng đi tìm</i> ” chính là quá trình tìm hiểu, phát hiện, ngợi ca con người. - Nguyễn Minh Châu dùng cách nói giàu hình ảnh “ <i>những hạt ngọc ẩn giấu trong bề sâu tâm hồn của con người</i> ” để nói về vẻ đẹp ẩn sâu khuất lấp bên trong con người. (Với HS lớp 7, không yêu cầu lí giải, bàn luận sâu bằng kiến thức lí luận văn học).		
<i>Phân tích nhân vật “tôi” trong câu chuyện “Người ăn xin” để làm sáng tỏ nhận định.</i>		
* Khái quát bối cảnh, tình huống truyện: - Cậu bé gặp người ăn xin trên đường nhưng thật éo le, cậu không có tiền bạc hay vật chất gì đáng giá để cho ông cụ. - Trước tình huống đó, cậu bé chỉ biết nắm tay người ăn xin và nói những lời ấm áp yêu thương để chia sẻ với nỗi bất hạnh của ông cụ. => Câu chuyện ngắn gọn, nhà văn tạo dựng bối cảnh đơn giản nhưng lại giúp nhân vật thể hiện rõ tính cách, phẩm chất của mình.		0.5
* Phân tích nhân vật “tôi”: Luận điểm 1: Nhân vật “tôi” trong câu chuyện là một cậu bé có tấm lòng đẹp, biết yêu thương, sẻ chia với những cảnh đời, con người bất hạnh trong cuộc sống. - Trong một lần tình cờ, nhân vật “tôi” đã gặp một người ăn xin đã già “ <i>đôi mắt ông đỏ đục, nước mắt ông giàn giụa, đôi môi tái nhợt, áo quần tả tơi</i> ”. Nhìn ông vô cùng đáng thương. Khi gặp cậu, ông cụ đã chìa tay xin, mong cậu tỏ lòng thương cảm và ban phát cho ông một chút gì đó để làm vơi đi nỗi bất hạnh. - Nhưng thật trớ trêu thay, cậu biết cho cụ cái gì đây, khi mà cậu không hề có tiền bạc hay bất cứ thứ gì có thể để biếu cụ. - Ánh mắt của ông cụ vẫn dõi theo và chờ đợi khiến cậu nhói lòng. - Đứng trước tình thế đó, cậu chẳng biết làm thế nào, chỉ biết <i>nắm chặt lấy bàn tay run rẩy kia</i> . Chính hành động và lời nói ấm lòng của nhân vật “tôi” với cụ đã khiến trái tim người ăn xin trở nên ấm áp vô cùng. Bởi vậy, dù không nhận được ở cậu bé một món quà bằng vật chất (đối với người ăn xin điều đó vô cùng quan trọng)		2.0
		2.0

	nhưng cụ vẫn nở nụ cười bởi cụ trân trọng tấm lòng nhân hậu của cậu bé. Luận điểm 2: Nhân vật “tôi”- cậu bé mặc dù còn nhỏ nhưng đã biết cách đối xử lễ phép, đúng mực, rất đáng trân trọng. - Khi gặp người ăn xin, cậu bé đã giúp cho ông lão cảm thấy được tôn trọng, ấm lòng, không có cảm giác bị xa lánh, coi thường. Đây là cách cư xử rất khéo léo, âm áp nghĩa tình. - Những cử chỉ, hành động, lời nói rất lễ phép của cậu bé khiến ông cụ "nhìn tôi chăm chăm. đôi môi nở nụ cười: <i>Cháu ơi, cảm ơn cháu! Như vậy là cháu đã cho lão rồi</i>". Nụ cười của cụ cũng làm cho cậu cảm thấy ấm áp và chính cậu "cả tôi nữa tôi cũng vừa nhận được một cái gì đó". – Cả ông cụ và cậu bé đã nhận được sự tôn trọng, sự thấu hiểu, sẽ chia ấm áp tình người. Đó là sự “cho đi” và “nhận lại”. Chính điều đó còn có giá trị hơn những món quà vật chất.	
	* Đánh giá chung: - Nghệ thuật xây dựng nhân vật: + Câu chuyện kể ngôi thứ nhất, nhân vật "tôi" là người trực tiếp tham gia câu chuyện nên kể lại một cách chân thực, tạo độ tin cậy cao cho người đọc. + Sử dụng từ ngữ gần gũi, cách diễn đạt mộc mạc, tự nhiên - Hình tượng nhân vật. + Nhân vật "tôi" trong câu chuyện không có một đồng tiền nào cho người ăn xin nhưng có một thứ đáng giá hơn của cải, vật chất mà cậu đã trao cho ông cụ đó chính là tình thương, là sự thấu hiểu, sẽ chia đầy tình nhân ái. Tình yêu thương của cậu bé dành cho người ăn xin thật đáng trân trọng. + Nhân vật đã để lại cho chúng ta bài học cuộc sống vô cùng ý nghĩa về lẽ sống, về cách đối nhân xử thế. - Khẳng định lại ý kiến của nhà văn Nguyễn Minh Châu Ý kiến đã nói đúng chức năng của văn học và nhiệm vụ của nhà văn trong việc nhận thức và bồi đắp tâm hồn của con người. Đó cũng là bài học định hướng sâu sắc cho cả người nghệ sĩ và người tiếp nhận tác phẩm văn học.	0.5
	3. Kết bài: - Khẳng định ý nghĩa của câu chuyện. - Rút ra bài học và liên hệ bản thân.	0.5
	d. <i>Chính tả, ngữ pháp:</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. e. <i>Sáng tạo:</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề; có cách diễn đạt tốt, mới mẻ.	0.25